

LIETUVOS SOCIALINIŲ DARBUOTOJŲ ETIKOS KODEKSAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos socialinių darbuotojų darbą įprasmina siekimas, kad kiekvieno žmogaus teisė gyventi oriai virstų galimybe, kad visuomenė būtų demokratiška ir pilietiška visų savo narių atžvilgiu, kad žmogaus teisių ir socialinio teisingumo principai socialiniame darbe būtų esminiai.

2. Socialinis darbas – tai profesinė veikla, padedanti asmeniui (šeimai) spręsti savo socialines problemas pagal jų galimybes ir jiems dalyvaujant, nežeidžiant žmogiškojo orumo ir didinant jų atsakomybę, pagrįstą asmens, šeimos ir visuomenės bendradarbiavimu. Socialinio darbo profesinė veikla įgalina žmones, šeimas, bendruomenes ir visuomenę spręsti tarpusavio santykių ir socialines problemas, skatindama socialinę kaitą, gerindama gyvenimo kokybę ir stiprindama solidarumą bei socialinį teisingumą.

3. Socialinis darbuotojas privalo laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, socialinį darbą ir socialines paslaugas reglamentuojančių teisės aktų, dorai ir sąžiningai atlikti pareigas, būti objektyvus ir nepriklausomas, laikytis konfidencialumo, nuolat gilinti profesines žinias, veiksmingai skirti ir teikti socialines paslaugas, siekti gerų rezultatų ir racionaliai naudoti turimus išteklius, siekti asmens, su kuriuo dirba, socialinės situacijos pokyčių.

4. Socialinio darbo etika – profesinės veiklos sritis, apimanti socialinio darbo dorovės turinį, aiškinanti žmogiškosios moralės principų įgyvendinimo ypatumus socialinių paslaugų teikimo srityje, taip pat pagrindžianti socialinių darbuotojų veiklos ir jų santykių su asmenimis, organizacijomis ir visuomene etinius orientyrus, principus, priedermes ir funkcijas.

5. Lietuvos socialinių darbuotojų etikos kodekso (toliau – Etikos kodeksas) tikslas – įvardyti bendrąsias socialinio darbo vertybes, suformuoti pagrindines nuostatas ir principus, kurie sudarytų prielaidas ir galimybes socialiniams darbuotojams spręsti socialinio darbo etikos problemas.

II. SOCIALINIO DARBO ETIKOS PRINCIPAI

6. Socialinis darbas pagrįstas ir vertybių sistema, kai laikomasi tam tikrų principų. Socialinio darbo vertybės praktikoje įgyvendinamos socialinio darbo principais, kurių laikosi socialinis darbuotojas:

- 6.1. gerbia visų žmonių prigimtine vertę ir orumą;
- 6.2. siekia didinti socialinį teisingumą ir stiprinti solidarumą;
- 6.3. gerbia žmogaus teises, demokratijos principus ir žmogaus apsisprendimo teisę;
- 6.4. veikia sąžiningai, patikimai, nešališkai ir empatiškai;
- 6.5. siekia įgalinti žmones spręsti tarpusavio santykių ir socialines problemas;
- 6.6. skatina teigiamus socialinius pokyčius, socialinę kaitą, asmens dalyvavimą ir savarankiškumą;
- 6.7. nuolat siekia tobulinti savo profesines kompetencijas;
- 6.8. dalinasi gerąja patirtimi.

III. SOCIALINIO DARBUOTOJO ETINĖ ATSAKOMYBĖ ASMENIUI

7. Asmuo – tai socialinių paslaugų gavėjas, kuriam socialinis darbuotojas teikia socialines paslaugas.

8. Socialinis darbuotojas gerbia visų žmonių orumą ir vertę, jų teisę į laisvą apsisprendimą. Vadovaudamasis šiuo principu, socialinis darbuotojas:

8.1. pripažįsta visus asmenis, kuriems reikalinga jo pagalba, nepriklausomai nuo jų amžiaus, lyties, tautybės, tikėjimo, politinių įsitikinimų, odos spalvos, socialinės padėties, seksualinės orientacijos bei kitų požymių, tačiau turi teisę laisvai apsispręsti dirbti su asmeniu, jei jis yra giminaitis, draugas ir pan.;

8.2. yra lojalus asmeniui, teikia pirmenybę jo interesams ir veikia gavęs asmens sutikimą, išskyrus Lietuvos Respublikos įstatymuose numatytais atvejais, kai iškyla galima grėsmė asmeniui ar aplinkiniams;

8.3. įvertina ir skatina paties asmens galimybes savarankiškai įveikti iškilusius sunkumus;

8.4. imasi visų reikalingų priemonių ir galimų veiksnių, kad būtų apsaugoti asmens, kuris nepajėgus priimti sprendimų, interesai ir teisės;

8.5. informuoja asmenį apie galimą suteikti pagalbą ir siekia, kad jis dalyvautų socialinių paslaugų teikime;

8.6. išsamiai ir suprantamai teikia asmeniui informaciją apie jo teises, galimybes bei su tuo susijusias pareigas ir atsakomybę;

- 8.7. suteikia galimybę asmeniui susipažinti su jo asmeniniais duomenimis;
- 8.8. su asmeniu palaiko tik profesinius ryšius:
 - 8.8.1. nereikalauja ir neima iš asmens atlygio jokia forma;
 - 8.8.2. nesudaro su asmeniu jokių turtinių ir neturtinių sandorių;
- 8.9. gerbia asmens teisę į privatumą ir nereikalauja privačios informacijos, jei tai nėra būtina įvertinant paslaugos poreikį, skiriant, teikiant paslaugą bei sociologiniams tyrimams;
- 8.10. pasitelkia į pagalbą kitų sričių specialistus, jei to reikalauja asmens interesai ir jam sutikus, tačiau neatskleidžia konfidencialios informacijos be jo sutikimo tretiesiems asmenims, išskyrus atvejus, kuriuos nustato Lietuvos Respublikos įstatymai.

IV. SOCIALINIO DARBUOTOJO ETINIAI SANTYKIAI SU BENDRADARBIAIS IR KITAIS SPECIALISTAIS

- 9. Socialinis darbuotojas bendradarbiauja su kitais socialiniais darbuotojais, kitų sričių specialistais bei kitomis organizacijomis, todėl jis:
 - 9.1. gerbia kolegų ir kitų specialistų žinias ir patirtį;
 - 9.2. siekdamas asmens socialinės situacijos pokyčių, konsultuojasi su kolegomis ar kitais specialistais;
 - 9.3. pastebėjęs neetišką bendradarbio ar kitos organizacijos socialinio darbuotojo elgesį, informuoja jo darbdavį, o šiam nereagavus – Lietuvos socialinių darbuotojų asociaciją;
 - 9.4. kritiškai vertina kolegų ir bendradarbių, pažeidusių socialinio darbo etiką, elgesį;
 - 9.5. laikosi solidarumo su savo kolegomis, gina juos nuo nepagrįstos kritikos.

V. SOCIALINIO DARBUOTOJO IR DARBDAVIO / ORGANIZACIJOS SANTYKIAI

- 10. Socialinis darbuotojas su darbdaviu / organizacija:
 - 10.1. atsakingai laikosi dvišalių susitarimų;
 - 10.2. nuolat siekia tobulinti savo organizacijos veiklą, didinti jos teikiamų socialinių paslaugų veiksmingumą ir efektyvumą;
 - 10.3. sąžiningai ir racionaliai disponuoja organizacijos finansiniais, materialiniais ir žmogiškaisiais ištekliais, efektyviai naudoja juos tik organizacijos numatytiems tikslams siekti;
 - 10.4. kritiškai vertina ir nelieka abejingas, jei darbdavys / organizacija pažeidžia etikos principus, ir dėl to kreipiasi į Lietuvos socialinių darbuotojų asociaciją.

VI. SOCIALINIO DARBUOTOJO ETINĖ ATSAKOMYBĖ SAVO PROFESIJAI

11. Socialinis darbuotojas siekia gerinti profesijos įvaizdį ir didinti jos reikšmingumą visuomenėje:

- 11.1. nuolat tobulina profesinę kompetenciją;
- 11.2. reflektuoja savo profesinę veiklą;
- 11.3. viešina socialinio darbo reikšmingumą visuomenės raidai ir profesinės veiklos etikos principus;
- 11.4. konstruktyviai kritikuoja profesinės veiklos teorijas, metodus ir socialinio darbo praktiką, prisideda prie jų tobulinimo, teikia pasiūlymus.

VII. SOCIALINIO DARBUOTOJO KOMPETENCIJOS IR PROFESIONALUS ELGESYS

12. Socialinis darbuotojas siekia tobulinti asmenines savybes ir socialines kompetencijas, kurios turi įtakos socialinių paslaugų kokybei, efektyvumui, gerai atmosferai organizacijoje bei profesijos įvaizdžiui visuomenėje:

- 12.1. dirba integraliai, nepiktnaudžiauja asmenų pasitikėjimu bei savo padėtimi, pripažįsta ribas tarp asmeninio gyvenimo ir profesinės veiklos;
- 12.2. ne darbo metu elgiasi taip, kad jo veiksmai viešojoje erdvėje nemenkintų socialinio darbo profesijos;
- 12.3. geba išklausti, pagarbiai išsakyti ir konstruktyviai priimti kritiką;
- 12.4. privalo rūpintis savimi – profesionaliai ir asmeniškai, darbe ir visuomenėje, kad pajėgtų dirbti socialinį darbą;
- 12.5. geba atpažinti profesinės veiklos etines dilemas, jas įsivertinti ir numatyti jų sprendimus, prireikus – konsultuotis su Lietuvos socialinių darbuotojų asociacija.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

13. Etikos kodeksas taikomas Lietuvos socialinių darbuotojų asociacijos nariams, rekomenduojamas darbuotojams, dirbantiems socialinių paslaugų srityje.

14. Etikos kodeksas viešai skelbiamas visuomenėje, siekiant užtikrinti socialinio darbo etikos laikymąsi.